

NIEUWSBRIEF STICHTING DE GRIJPVOGEL

Correspondentieadressen: Bovenweg 67, 8421DC Oldeberkoop en info@stichtingdegrijpvogel.nl
Kamer van Koophandel 54603854 Bankrekeningnummer NL71 TRIO 0254 6683 80

Nummer 58/maart 2018

De tijd waarin wij leven vraagt steeds meer om het nemen van vrije (sociale) initiatieven van mensen, individueel en gezamenlijk. De Stichting de Grijpvogel is in deze geest opgericht; zij neemt zelf initiatieven en bevordert en ondersteunt het nemen van initiatieven door anderen.

De overwegend kleinschalige initiatieven kunnen economisch van karakter zijn, dan wel sociaal-politiek of cultureel in brede zin (kunst, literatuur, filosofie, educatie e.d.).

Nieuwsbrieven van de Stichting de Grijpvogel beogen geïnteresseerden te informeren over wetenswaardigheden in dit verband. Soms is er aanleiding tot becommentariëring of opiniëring over bepaalde aangelegenheden, zowel vanuit de stichting als vanuit de lezers. Opiniërende en andere inhoudelijke reacties e.d. worden in dit verband beslist op prijs gesteld en er bestaat geen enkel bezwaar tegen het doorsturen van de nieuwsbrieven aan andere (potentieel) geïnteresseerden. Deze nieuwsbrieven worden gepubliceerd op de website van de Stichting de Grijpvogel www.stichtingdegrijpvogel.nl en op de website van de werkgroep 'Bekiek et mar': <http://www.bekieketmar.nl/category/eigenhied/nieuwsbrief-grijpvogel/> 'door & voor inwoners en genietters van de Stellingwerven'. De nieuwsbrieven zijn gratis te ontvangen. Donaties ter ondersteuning van het werk van de stichting zijn altijd welkom.

Zo nu en dan verschijnt er in een nieuwsbrief een tekst met een enigszins opiniërend of beschouwend karakter. Daarom is in die geest bovenstaande introductie aangepast. Een enkele lezer kan hierdoor een aandrang voelen met een reactie de eigen opinie hier naast te plaatsen dan wel er aan toe te voegen. De nieuwsbrieven worden hiermee verlevendigd en verrijkt.

1. KORTE SAMENVATTING VAN DEZE NIEUWSBRIEF

- Driedaagse rond de schilder van De Scheene: Dirk Kerst Koopmans
- Vier nieuwe gezichten in het college
- Filosofisch Café Oldeberkoop zondag 3 Juni 2018
- Midzomernachtfakkelwandeltocht Oldeberkoop 2018
- Natuurorganisaties fel tegen zonnepark in Molenbosch Oldeberkoop
- Onderwijsvernieuwing in Fryslân
- Publieke kunstwerk 'Stemvork des levens' Oosterwolde Jan Stroosma (1976))

2. DRIEDAAGSE ROND DE SCHILDER VAN DE SCHEENE: DIRK KERST KOOPMANS

In het kader van de Culturele Hoofdstad van Europa organiseert de Werkgroep 'Bekiek et Mar' een driedaags evenement rond Dirk Kerst Koopmans, de schilder van de Scheene. Deze internationaal bekende en erkende Stellingwerper kunstenaar overleed 20 jaar geleden in Balk.

Koopmans zag in 1906 in Oldelamer het levenslicht. Hij ontwikkelde zich al snel tot schilder, illustrator, graficus en publicist. Hij had na zijn emigratie in 1928 naar Argentinië al in 1931 een succesvolle tentoonstelling in Buenos Aires. Na zijn terugkomst in 1932 in Nederland vestigde hij zich aan de Scheene, een riviertje in het natuurgebied De Rottige Meente. Daar legde hij het leven van alle dag vast in prachtige zwart-wit tekeningen, aquarellen, olieverfschilderijen en in prentkunst. Hij richtte daar in een tweede 'tente' een klein veenderijmuseum in. Koopmans schreef ook graag over het gebied, zelfs enkele gedichten. Zijn korte roman 'Wiend in et riet' uit 1966 is het bekendst geworden.

In 1943 verhuisde DKK naar Oudemirdum en in 1958 naar Balk. Daar bleef hij wonen tot aan zijn dood in 1998.

Het driedaagse evenement begint op 29 juni met een filmavond in Hotel Restaurant Lunia in Oldeberkoop. Hier zullen enkele films over DKK vertoond worden. Op 6 juli is er een symposium bij Stichting Nobilis in Fochteloo en op 13 juli wordt de driedaagse afgesloten met een wandeling langs De Scheene. Deze

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting de Grijpvogel

wandeling start om 19.30 uur in De Tentepolle in Nijetrijne. Daar is op dat moment ook een expositie van DKK, bedoeld als side-programma van Opera Spanga. De andere programmaonderdelen starten om 20.00 uur. De kosten van de driedaagse zijn € 5,- per onderdeel. Gezien de naar verwachting grote belangstelling is tijdige aanmelding noodzakelijk. Dit kan via info@bekieketmar.nl

3. VIER NIEUWE GEZICHTEN IN HET COLLEGE

Wat gaan de wethouders doen?

Bron: Nieuwe Ooststellingwerper

OOSTERWOLDE - Jouke Jongmsma, Esther Verhagen (beiden OoststellingwerfsBelang), Fimke Hijlkema (PvdA) en de in Weststellingwerf woonachtige Marcel Bos (CDA) worden de nieuwe wethouders van Ooststellingwerf.

Verhagen gaat als parttime wethouder aan de slag. De gesprekken van OoststellingwerfsBelang met de PvdA en het CDA hebben geleid tot het vormen van een coalitie en een college van die drie partijen. Er is een coalitieprogramma opgesteld dat onder andere de werkwijze, de ambities en

de bestuursstijl omschrijft

De basis van het handelen van het nieuwe college is het door de gehele raad opgestelde raadsprogramma dat in de raadsvergadering van 22 mei wordt vastgesteld. Het nieuwe college krijgt vervolgens de opdracht het raadsprogramma te vertalen in een uitvoe-

ringsprogramma wat weer aan de raad wordt aangeboden om te worden vastgesteld. In de raadsvergadering van 22 mei worden de beoogde wethouders voorgedragen. In totaal bestaat de formatie van de wethouders uit 3,7 fte.

Portefeuilles

Ook de portefeuilles zijn verdeeld. Jongmsma is locoburgemeester en krijgt ondermeer recreatie en toerisme, het masterplan Appelscha 3.0, fonds Ooststellingwerf, verkeer en openbare

ruimte, onderwijs onder zijn hoede. Hijlkema is verantwoordelijk voor bouwen en wonen, duurzaamheid, milieu, afval, sport, kunst en cultuur, terwijl Marcel Bos zich gaat bekommeren om financiën, Venekoten-Centrum, landbouw, werkgelegenheid, arbeidsmarkt, economische zaken, sociale zekerheid, sociale werkvoorziening, glasvezel en handhaving. Het takenpakket van Esther Verhagen houdt ondermeer in visieontwikkeling sociaal domein, jeugd, WMO, volksge-

zondheid, gebiedsteam, eenzaamheid, mantelzorg en vrijwilligersbeleid.

Het coalitieprogramma is inmiddels ook klaar. Het telt zeven kantjes en heet 'Saemen an de slag.' De Nederlandse vertaling staat overigens beduidend groter op de omslag dan de Nederlandse vertaling. De titel staat er ook op in het Fries.

Over de bestuursstijl wordt gezegd dat het college faciliterend is en bij grote projecten de regie in handen heeft. De basis van het handelen van het nieuwe

college is het door de hele raad opgestelde raadsprogramma dat in de raadsvergadering van 22 mei wordt vastgesteld.

Het nieuwe college krijgt vervolgens de opdracht het raadsprogramma te vertalen in een uitvoeringsprogramma wat weer aan de raad wordt aangeboden om te worden vastgesteld.

4. FILOSOFISCH CAFÉ OLDEBERKOOP zondag 3 juni 2018

A.s. zondag 3 juni 2018 van 13.30 tot 16.00 uur geeft Arjen Nijeboer (Meer Democratie) in het nieuwe Filosofisch Café te Oldeberkoop een lezing over idee en praktijk van de directe democratie: het recht van burgers om direct hun democratische rechten uit te oefenen via referenda en volksinitiatieven. Hij gaat met name in op de moderne praktijk van de directe democratie in Zwitserland en in Amerikaanse deelstaten. En uiteraard op de kansen om in Nederland het referendum te behouden en verbeteren. Ook gaat hij in op de figuur van Frans van den Enden (1602-1674), één van de grootste Nederlandse denkers ooit en bij het grote publiek nog altijd een volslagen onbekende. Deze geboren Antwerpenaar en later Amsterdammer werd de privéleraar van de grote filosoof Spinoza. Van den Enden verdedigde als

waarschijnlijk de eerste politieke filosoof in de nieuwe tijd van de wereldgeschiedenis niet alleen de politieke gelijkheid van elke burger en bestuur via volksvergaderingen, maar kwam ook op voor radicale vrijheid van spreken en cultuur. Hij bepleitte vormen van solidariteit en sociale zekerheid in de economie. Hij was daarmee een vroege pleitbezorger van de idealen van de Franse revolutie: vrijheid, gelijkheid, broederschap. Praktische info: <https://www.lebrocope.nl/.../icalrepeat.detail/2018/06/03/84/...>

Het thema is: Referenda zinvol of zinloos?

Plaats : Theatercafé 'Le Brocope'

Adres : Oosterwoldseweg 5, 8421PA Oldeberkoop

In de try out van 25 februari jl. is aandacht besteed aan oorsprong en ontwikkeling van de democratie. Om dit thema extra tot zijn recht te laten komen, is Arjen Nijeboer bereid gevonden een lezing te houden, vragen te beantwoorden en met aanwezigen over vormen van directe democratie in gesprek te gaan.

Arjen Nijeboer is schrijver, journalist en NGO*-professional bij de Stichting 'Meer democratie', een nieuwe beweging die alle Nederlanders meer zeggenschap wil geven in politiek en samenleving. Hij is medeauteur van het boek 'Directe democratie'.

*NGO = *niet-gouvernementele organisatie*

Het programma ziet er deze keer als volgt uit:

1. Opening
  - Korte terugblik op de try out aan de hand van de evaluatie;
  - Introductie middagthema
2. Inleiding Arjen Nijeboer over vormen van directe democratie in Zwitserland en de USA en over inzichten van de filosoof Frans van den Enden (1602 – 1674, leermeester van Spinoza) over het wezen van de democratie.
3. Pauze
4. Vraag en antwoord en gezamenlijk gesprek.
5. Evaluatie en afsluiting.
6. Uitloop en nazit tot 17.00 uur

Entreegeld: € 6,- bij de ingang; consumpties voor eigen rekening.

Bent u geïnteresseerd en wilt u zich aanmelden? Dat kan via e-mailadres filcaf@yahoo.com of via tel. nr. 0516 – 850377.

Het Filosofisch Café is een plek om samen met anderen te luisteren naar introducties, na te denken, nieuwe gezichtspunten te vernemen, ideeën en ervaringen uit te wisselen.

Werkgroep: Jetze van der Sluis – Janke Wielinga – Frans Wuijts

5. MIDZOMERNACHTFAKKELWANDELTOCHT OLDEBERKOOP 2018

Na de eerste succesvolle tocht in 2017 organiseren Kim Linse, Karst Berkenbosch en Frans Wuijts op donderdag 21 juni, de langste dag van het jaar, opnieuw een nachtelijke fakkelwandeltocht door Oldeberkoper

dreven. Hiermee wordt de zomerzonneward gevierd. De zon heeft op 21 juni het hoogste punt aan de hemel bereikt en alles staat in volle bloei. Het is een folkloristisch feest waarbij sinds mensenheugenis stil wordt gestaan bij de overvloed en uitbundige groei van de natuur.

Geïnteresseerde deelnemers worden om 21.30 uur verwacht bij Hotel Lunia aan de Molenhoek 2 in Oldeberkoop. De route is ca. 6 km lang. Onderweg wordt er voorgedragen, muziek gemaakt en verteld. Het thema dit jaar is 'vuur'. Ook is er gelegenheid voor enkele spontane bijdragen. Wie mee wil wandelen, wordt verzocht zich aan te melden bij Kim Linse via info@lunia.nl.

6. NATUURORGANISATIES FEL TEGEN ZONNEPARK IN MOLENBOSCH OLDEBERKOOP

Het vorige College van B&W heeft op 17 oktober 2017 het besluit genomen een ontwerp-omgevingsvergunning te verlenen aan projectontwikkelaar Johan ter Schuur uit Heerenveen voor het bouwen van een zonnepanelenveld op 2 percelen ter grootte van samen 2,4 ha nabij het Molenbosch in Oldeberkoop. De vorige gemeenteraad heeft hierna op 19 december 2017 een ontwerp-verklaring van geen bedenkingen afgegeven.

Inmiddels is gebleken dat niet alleen vele omwonenden van het Molenbosch en inwoners van Oldeberkoop en omgeving het beoogde zonnepark onacceptabel vinden. Tal van instanties die opkomen voor de agrarische, cultuurhistorische en natuurbelangen hebben met grote zorg kennis genomen van het plan. Het gaat daarbij onder meer om

- Agrarische natuur- en milieuvereniging 'Gagelvenne'
- Erfgoedvereniging Heemschut
- It Fryske Gea
- Commissie reconstructie parkbossen

Ook het bestuur van Plaatselijk Belang Oldeberkoop heeft zich via een zienswijze tegen de bouw van het zonnepanelenpark uitgesproken. Rode draad in de bezwaren is: 'Zonne-energie ja, maar *absoluut* niet op deze gevoelige locatie; plus samen op zoek naar een goede invulling van zonne-energie in Oldeberkoop en omgeving'.

Tot en met 30 mei 2018 konden zogenaamde 'zienswijzen' tegen het plan worden ingediend. Dit is door bovengenoemde instanties, omwonenden en andere dorpsbewoners ook volop gebeurd. De zienswijzen spreken zich onder meer uit over de volgende bezwaren:

- a. Aantasting en verstoring dit cultuurhistorisch waardevolle landschap;
- b. Ontbrekend draagvlak;
- c. In strijd met de regels van het bestemmingsplan;

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting de Grijpvogel

- d. Schaalgrootte met minimale opbrengst: much ado about almost nothing;
- e. Ecologische risico's bij de installatie van het Zonnepark Molenbosch;
- f. Geen weloverwogen keuze/volstrekt willekeurige, onlogische locatie;
- g. Locatie leidt tot oneigenlijk gebruik van subsidiegeld;
- h. Geen dwingende redenen;
- i. Onzorgvuldig bestuur;

De laatste tijd zijn ook landelijk antigeluiden horen over de aanleg van zonneparken in het landschap:

- Berno Strootman, Rijksadviseur voor de Fysieke Leefomgeving vreest dat het landschap straks helemaal 'gestoffeerd' zijn met zonnepanelen;
- Vereniging Nederlands Cultuurlandschap maakt zich zorgen over de dreigende wildgroei aan zonneparken;
- Tweede Kamerlid van de ChristenUnie Carla Dik-Faber vindt: "Zonnepanelen in de wei leggen is het makkelijkste, maar ook het laatste wat we moeten doen";
- Redacteur Economie van de Volkskrant Marc van den Eerenbeemt schreef kort geleden: "Een confetti van windmolens en zonneparken dreigt Nederland te overspoelen";
- En diverse andere artikelen in de pers.

De indieners van de zienswijzen gaan er van uit dat het nieuwe College van B&W en ook de nieuwe Gemeenteraad op hun schreden zullen terugkeren en het in hun ogen onzalige plan alsnog afblazen.

te

zal

7. ONDERWIJSVERNIEUWING IN FRYSLÂN

Het beste basisonderwijs moet in Friesland komen, zo betoogt Jaap Koen Bijma. Daarom organiseerde hij hier op 29 mei jl. een bijeenkomst over in Sint Annaparochie. Die vierkante klaslokalen waar hij zijn kinderen elke ochtend aflevert zijn Jaap Koen Bijma een doorn in het oog. Wie zegt dat onderwijs in een klaslokaal moet plaatsvinden? Hij ziet kinderen liever leren in een oude SRV-wagen dan in een klaslokaal. Per wagen naar het bos om daar biologielessen te krijgen. Daarmee wordt volgens hem meteen een onderwijsprobleem opgelost: het tekort aan mannen voor de klas. 'Als je dit soort dingen doet, weet ik zeker dat je meer mannen aantrekt.'

De vele regels in het onderwijs hebben volgens hem een averechts effect. Ze werken verlamdend en beknotten de creativiteit van leerkrachten. Daarom organiseerde Bijma een avond over onderwijsvernieuwing in Friesland. Met een frisse blik naar het onderwijs kijken, dat is wat Bijma wil. Nieuwe initiatieven kunnen het onderwijs volgens hem de impuls geven die nodig is.

Regels bepalen het onderwijs

Ruim een jaar geleden begon hij aan een opleiding Learning and Innovation aan de NHL in Leeuwarden. Daar kwam hij veel in contact met mensen uit het onderwijs. Het viel hem op dat veel vraagstukken niet nieuw zijn en vaak al jaren spelen. Waarom daar nog geen oplossing voor is? „Die wordt vaak binnen de onderwijskaders gezocht. Regels bepalen het onderwijs, terwijl dat anders zou moeten zijn.”

De adviseur van Doarpswurk, de stichting die leefbaarheid in dorpen moet vergroten, gaat de komende tijd in de provincie op zoek naar ideeën om het

onderwijs te verbeteren. Dat begint met kijken welke problemen er leven. Een staat als een paal boven water: de bevolkingskrimp in de regio. 'Die biedt juist mogelijkheden om dingen anders aan te pakken en te experimenteren met goed onderwijs', vindt Bijma.

Friesland als testregio

Initiatieven om het onderwijs te verbeteren zijn er zeker. 'Maar die stuiten ook op regels. Een school moet een bepaald aantal leerlingen hebben, anders dreigt sluiting. Dat kan anders.' Komende tijd wil Bijma inventariseren wat Friese leerkrachten en ouders willen. Als hij daar een helder beeld van heeft, wil hij de problemen aankaarten in Den Haag. Laat Friesland maar een testregio zijn, zegt Bijma. 'Vanwege de krimp als provincie uitzonderingen krijgen op alle regels die in onderwijsland leven. Laat Friesland maar experimenteren met goed onderwijs.' De bijeenkomst was de eerste van een reeks.

<http://www.lc.nl/friesland/%E2%80%98Laat-Fries-onderwijs-experimenteren%E2%80%99-23225822.html>

<https://www.facebook.com/JKB1234>

8. HET PUBLIEKE KUNSTWERK 'Stemvork des levens' in Oosterwolde van Jan Stroosma (1976); onderstaande tekst is ontleend aan het boek 'Kunstwerken aan de weg' van Karst Berkenbosch uit het jaar 2007.

Jan Stroosma (Leeuwarden 1928 - 1983) ging pas op zijn 26e naar de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten in Amsterdam voor de opleiding grafiek en schilderen. Afgedankt materiaal en afval vormen naast maatschappelijke betrokkenheid zijn inspiratiebron bij het maken van zijn reliëfs, assemblages en dia's. Vanaf 1963 gaf Stroosma les aan de Stichting Vredeman de Vries in Leeuwarden en vanaf 1964 eveneens aan de Academie Minerva in Groningen.

Een stemvork is een tweetandige, metalen vork die bij trilling een toon voortbrengt met een nauwkeurig bekende stemtoon hoogte. De 'Stemvork des levens' van Jan Stroosma zal nooit enig geluid voortbrengen. De vorken zijn geknakt en het geluid is definitief verstomd. Het beeld is sober uitgevoerd en door het metaal heeft het een koud en hard karakter. Het beeld heeft een bepaalde gevoelswaarde en past goed bij de vaak droevige stemming in de aula.

Of Stroosma dit bedoeld heeft, weet ik niet, maar het zou een verklaring kunnen zijn. Helaas zullen we het ook nooit te weten komen. Stroosma stierf in 1983 op

54-jarige leeftijd. Hij kreeg wereldbekendheid toen hij op het Zaailand in Leeuwarden een echte ets van Rembrandt kocht. Televisieploegen van over de hele wereld kwamen hem interviewen. Stroosma gebruikte bij zijn kunstwerken regelmatig afval. Zelf zegt hij daarover: 'Ik werk vanuit een maatschappelijke betrokkenheid, maar ik blijf estheet, ik rangschik. De confrontatie van de prettige kant – prachtige vormen en structuren – met de plastics en kunststoffen als griezelig facet, fascineert me. Ik houd de mensen een soort spiegel voor, confronteer ze op deze wijze vaak met hun eigen industriële troep.' (Bron: *Noorderbreedte* no. 2 jaargang 1983).

Stroosma had wat met de dood. Na een val van zijn fiets werd hij steeds somberder. Hij praatte het laatste jaar van zijn leven veel over het maken van een testament. Het is er nooit van gekomen.

Stichting De Grijpvogel/mei 2018